

OPZZ/PO/185/2020

Warszawa, 10 grudnia 2020 r.

Pan

Kazimierz Kleina

Przewodniczący Komisji Budżetu
i Finansów Publicznych

Senat RP

Warszawa

Szanowny Panie Przewodniczący

W związku z trwającym procesem legislacyjnym dotyczącym projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (druk senacki nr 263), przedstawiam opinię Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych do przedmiotowego projektu regulacji prawnej.

Ujęte w art. 17–46 projektu przedmiotowej ustawy przepisy regulują kwestie funduszy nagród w jednostkach sektora finansów publicznych. W związku z obecną sytuacją gospodarczą kraju spowodowaną epidemią COVID-19, proponuje się wprowadzenie szeregu regulacji, które zmieniają zasady dotyczące funduszu nagród. Jedną z nich jest propozycja, aby nie tworzyć oddzielnych, wynikających z poszczególnych przepisów branżowych funduszy nagród. Działanie takie, zdaniem rządu, pozwoli na zmniejszenie w przyszłym roku wydatków osobowych w jednostkach sektora finansów publicznych, przy równoczesnym utrzymaniu funduszu wynagrodzeń oraz kadr niezbędnych do realizacji ustawowych zadań. OPZZ negatywnie ocenia tę propozycję, przypominając, że rząd podjął równocześnie decyzję o zamrożeniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej (wskaźnik 100,0%). Obecnie proponuje wyłączyć obowiązek tworzenia w 2021 roku funduszu nagród dla szeregu grup pracowników sfery budżetowej m.in. dla pracowników jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej. To złe decyzje, których nie można zaakceptować. Będą one miały swoje negatywne konsekwencje. OPZZ protestuje przeciwko takim praktykom. Szkodzą one nie tylko pracującym, ale także całej gospodarce.

Warto podkreślić, że jeżeli Polska ma zamiar zbudować gospodarkę opartą na wiedzy i wyjść z pułapki średniego rozwoju, jak deklaruje rząd w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, wynagrodzenia powinny rosnać szybciej niż przewiduje się w projekcie budżetu państwa i tzw. ustawie o budżecie. Jest to tym bardziej

uzasadnione, że pandemia wirusa COVID-19 i towarzyszący jej wstrząs administracyjny (m.in. czasowy lockdown znacznej części gospodarki) skutkowały silnym osłabieniem popytu przy relatywnie mniej istotnych ograniczeniach podaży.

Niestety obecny poziom płac w sferze budżetowej zmniejsza zainteresowanie pracą w sektorze publicznym, co prowadzi do postępującej erozji kadr i hamuje rozwój państwa. Wbrew politycznym deklaracjom państwo wciąż nie gwarantuje zasadniczej poprawy sytuacji płacowej osób zatrudnionych w instytucjach publicznych i nie wzmacnia swojej pozycji jako pracodawcy oferującego atrakcyjne miejsca pracy. W wielu jednostkach budżetowych wysokość przeciętnego wynagrodzenia jest niższa od średniego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. W konsekwencji wysokość wynagrodzeń pracowników, jak też rozwarstwienie płacowe między poszczególnymi grupami zawodowymi pracującymi w instytucjach publicznych są od lat źródłem wielu konfliktów.

Dostrzegając zalety wyższej dynamiki płac trzeba mieć również na uwadze, że Komisja Europejska w Zaleceniach Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2020 r. wskazała na potrzebę inwestycji w m.in. szeroko ujęte usługi publiczne. OPZZ oczekuje zatem takiego ukształtowania wydatków budżetu państwa w ramach tzw. ustawy okołobudżetowej, które zapewni wzrost jakości usług publicznych. Elementem tego wzrostu powinny być inwestycje w miejsca pracy osób zatrudnionych przy realizacji usług publicznych oraz w ich wynagrodzenia.

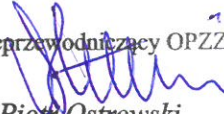
Rząd podejmuje jednak odmienne działania i decyzje, które uderzają np. w nauczycieli. Zauważamy, że zgodnie z treścią art. 9 ust. 2 projektu ustawy budżetowej państwa na 2021 r. wysokość kwoty bazowej dla nauczycieli wynosić będzie 3.537,80 zł. Tak więc kwota bazowa w przyszłym roku nie zmieni się i będzie ustalona według brzmienia ww. artykułu. Ponadto obniża się o 49% w stosunku do tegorocznej ustawy budżetowej rezerwę celową na podwyższenie płac nauczycieli w jednostkach prowadzonych przez organy administracji rządowej. Oznacza to brak zabezpieczenia środków finansowych w budżecie państwa na rok 2021 w zakresie podwyżek wynagrodzeń nauczycieli. Dodatkowo w ramach przepisów tzw. ustawy okołobudżetowej (art. 1-4) wygenerowane zostaną dodatkowe oszczędności (łącznie w wysokości 460.091.939 zł) z tytułu: doskonalenia zawodowego - 2.119.500 zł; nagród dla nauczycieli - 3.735.815 zł; wspierania doradztwa metodycznego - 4.575.600 zł; zaniżenia odpisu na fundusz socjalny nauczycieli - 449.661.024 zł. OPZZ nie akceptuje propozycji takiego rozwiązania.

OPZZ negatywnie ocenia ponadto proponowane przepisy dotyczące Zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (ZFŚS). Jest on istotnym instrumentem wsparcia pracowników znajdujących się w trudniej sytuacji materialno-bytowej i stanowi dla nich ważne źródło pomocy. Jego funkcjonowanie w trakcie epidemii COVID-19 powinno odgrywać tym większą rolę. Dlatego OPZZ nie akceptuje propozycji rządu, aby podstawą ustalenia wysokości odpisu było, analogicznie jak w roku bieżącym, przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej w drugim półroczu 2018 r., czyli kwota 4 134,02 zł, a sama wysokość odpisu

wynosiła 1550,26 zł. Oczekujemy pełnego odmrożenia odpisu na ZFŚS dla wszystkich grup zawodowych w 2021 r. i zabezpieczenia środków na ten cel w projekcie budżecie państwa na 2021 rok.

Warto także zauważyć, że rząd wykazuje w zakresie zakładowego fundusz świadczeń socjalnych niekonsekwencję. W ramach tzw. tarczy antykryzysowej 1.0. zwiększył wysokość nieopodatkowanych świadczeń wypłacanych na rzecz pracowników pochodzących z ZFŚS; następnie wprowadził przepisy, które utrudniają tworzenie i funkcjonowanie ZFŚS a obecnie proponuje ograniczyć zakres oddziaływania funduszu, zamrażając wysokość odpisu. Są to działania antypracownicze, które zasługują na negatywną ocenę OPZZ.

Z poważaniem

Wiceprzewodniczący OPZZ

Piotr Ostrowski